

**«ПОЛНОЕ СОБРАНИЕ ЗАКОНОВ РОССИЙСКОЙ ИМПЕРИИ»
ЯК ІСТОРИКО-ПРАВОВЕ ДЖЕРЕЛО**

Чиренко Н.М., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: д.і.н., професор, професор кафедри гуманітарних та соціально-економічних дисциплін ННІПП НАВС Щербак Н.О.

Важливим джерелом вивчення політики царської адміністрації є «Полное собрание законов Российской империи» (ПСЗ), яке вийшло трьома виданнями і включило в себе законодавчі акти за період з 1649 по 1913 р. Законодавчий матеріал в ньому розташований у хронологічному порядку.

Складання ПСЗ було викликане ініційованими імператором Миколою I роботами з систематизації законів, що вже були прийняті раніше. Перш ніж приступити до видання зведення діючих законів, необхідно було мати повний перепис законів, яких було багато, та ще й не повністю систематизованих, тому не лише приватні особи, але й чиновники з урядових установ, інколи стикалися з відсутністю вичерпної інформації про діючі закони.

Рішення про видання ПСЗ було прийняте в 1826 році й проводилося під керівництвом М.М. Сперанського.

До складу ПСЗ передбачалося включити всі діючі й скасовані закони, які було видано з 1649 року, а також ж судові рішення, що мали важливе значення за цей же період.

До першого видання, яке нараховує 45 томів у 48 книгах (№№ 1-30600), увійшли закони з 1649 р. («Соборное уложение» Олексія Михайловича) й до 1825 р., тобто до кінця царювання Олександра I.

До другого видання, яке складається з 55 томів в 125 книгах і нараховує 61928 актів, були включені законодавчі акти, затверджені Миколою I та Олександром II (з 12 грудня 1825 р. по 1 березня 1881 р.). Третє видання вмістило закони з 1 березня 1881 р. до 1913 р. Воно складається з 33 томів і нараховує майже 30 тис. (29980) законодавчих актів. Кожне видання ПСЗ має окрему нумерацію.

Згідно закону від 11 червня 1885 р. до нього вносились лише оприлюднені законодавчі акти.

За основу вміщення акту в ПСЗ бралась дата його затвердження, а не оприлюднення. Кожен том другого і третього видань має алфавітний (предметний) та хронологічний покажчики. Законів, які стосувались різних націй і народностей, що проживали в українських губерніях в XIX - на початку XX ст. в ПСЗ вміщено дуже багато.

У розвитку права слід відзначити унікальну систематизацію законодавства - створення ПСЗ і Зводу законів Російської імперії. В умовах кризи феодалізму абсолютна монархія прагнула втримати владу дворян посиленням каральних ланок державного апарату . З цією метою були створені Третє відділення імператорської канцелярії , корпус жандармів.

Кодифікація російського права мала велике значення. Вона призвела до формування спеціальних галузей законодавства : цивільного, кримінального та інших, що стало важливим етапом у створенні галузей права . Разом з тим у Зводі містилося багато застарілих норм . У 1836 році було розпочато роботу зі створення нового кримінального кодексу.

розвиток капіталістичних відносин, ці зібрання законів значно підняли авторитет Російської держави в очах більш цивілізованої Європи і проіснували, зазнаючи змін, до 1917 року.

УКРАЇНЬСЬКА МОВА В КОНТЕКСТІ ГРОМАДЯНСЬКОГО ДИСКУРСУ

Говгаленко Г.О., студент ННІЗН НАВС

Мова є найяскравішою ознакою етносу, його дужності культури і необхідною умовою його існування. У мові проявляється душа народу, його світогляд, його теперішнє, минуле і майбутнє. Мова - берегиня історичної пам'яті народу. Як першоелемент літератури, словесного мистецтва вона є джерелом національно значущих знань, які надають народу - мовотворцю сили і насаги на його шляхах успішної реалізації пізнавальних, виховних та усіх державотворчих завдань. Саме з вивчення мови починається пізнання світу, свого народу, його дужності. Звідси бере початок національно - патріотичне виховання.

Упродовж багатьох століть - як основа морально-духовних засад народу, основна і визначальна ідентифікуюча ознака українського етносу зазнавала постійний утисків, перешкод і прямих заборон щодо свого природного функціонування в усіх соціально важливих сферах суспільного побутування.

Політика денационалізації українського народу у формі мовної асиміляції, спрямованої на підрив основ національної самосвідомості, національної гідності, не пройшла, на превеликий жаль, безслідно: значна частина українського народу втратила свою останню «схованку духу» - материнську мову, що й позначилось на його мовному світогляді, духовно-ціннісних орієнтаціях, життєвих пріоритетах, на спроможність вирішувати насущні проблеми матеріально-технічного, гуманітарно-культурного, освітньо-професійного розвитку нашого суспільства.

Національно-мовна ситуація в сучасній Україні визначається значною мірою наслідками і колишньої колоніальної її підлеглості і денационалізацією окремих її регіонів (Південь і Схід), зрусифікованих у мовному плані. Білінгвізм, чи двомовність, в основному є асиметричним - українсько-російським, а не природним, тобто рівноцінними. Внаслідок цього упродовж усіх років незалежності Української держави з боку деструктивних, антиукраїнських, антидержавних сил підіймається питання про ще одну, крім української державної, офіційної (державної) російської мови.

Мовна проблематика на фоні громадського дискурсу набула політичного змісту: окремими її аспектами маніпулює влада, особливо під час виборів, використовуючи у своїх цілях мовний світогляд і орієнтацію відповідної частини електорату. Це значною мірою негативно впливає на стабілізацію національно- мовних відносин у державі, зокрема виконання Закону про мови в Україні, Комплексних заходів щодо впровадження державної української мови в усіх сферах суспільного життя, зокрема у сферу вищої освіти, армії тощо.

Українська мова на сучасному етапі її функціонування, розвитку повертає собі природні (іманентні) риси і якості, що були втрачені в період обмежень, ідеологічних регламентацій і посиленого впливу